

Pilots Leerrecht in Rotterdam

Informatieblad
Maart 2018



Ieder kind heeft recht op onderwijs.

Toch ontvangt in Nederland een specifieke groep kinderen geen onderwijs om lichamelijke of psychische redenen, zij hebben een leerplichtvrijstelling op basis van artikel 5 onder a van de Leerplichtwet. In Rotterdam waren er in schooljaar 2015-2016 325 kinderen met zo'n vrijstelling van de leerplicht.

In februari 2016 hebben we in Rotterdam aan MEE gevraagd om ouders van kinderen met een leerplichtvrijstelling te spreken over eventuele onderwijswensen voor hun kind. MEE heeft toen 111 ouders van kinderen in de basisschoolleeftijd gesproken, waarvan er ruim 50 geïnteresseerd waren in onderwijs voor hun kind. Vanuit deze gesprekken zijn in het schooljaar 2016-2017 twee pilots met onderwijs-zorg combinaties gestart. De leerrecht pilots bestaan uit onderwijszorgarrangementen waarbij kinderen zorg krijgen van een pedagogisch medewerker uit een Kinderdagcentrum (KDC) in combinatie met speciaal onderwijs.

Successen en resultaten

De pilots met onderwijs-zorg combinaties verlopen goed. De projectgroepen, ouders en zorgaanbieders geven positieve signalen over het verloop. Het aantal plaatsen is flink uitgebreid vanwege de groeiende vraag en om nog meer kinderen (passend) onderwijs te kunnen bieden. In het schooljaar 2016-2017 namen 16 kinderen deel aan de pilots. Inmiddels zijn dat er 58. 43 van deze kinderen ontvangen voorheen alleen zorg in een Kinderdagcentrum (KDC) en geen onderwijs. Ze maakten toen geen gebruik van hun leerrecht, maar doen dat nu wel!

Enkele successen (bron: ouderevaluatie pilotgroepen 2016-2017 en uit interview Ontwikkelgroep Pameijer en van Voorthuysen school):

- Een leerling was zonder arrangement uitgevallen uit het speciaal onderwijs, maar dankzij een onderwijszorgarrangement via de leerrecht pilot gaat hij toch naar school
- Professionals zeggen over de leerrecht leerlingen dat ze op alle leerlijnen vooruit gaan en binnen één van de pilotgroepen kunnen nu twee leerlingen 100% onderwijs gaan volgen in een reguliere ZML-groep (zeer moeilijk lerende leerlijnen). (NB; Het volgen van 100% onderwijs is echter niet voor alle kinderen haalbaar en wenselijk, een groot deel zal structureel op of onder de 50% onderwijstijd blijven).
- Het merendeel van de kinderen kent nu meer kleuren, letters en cijfers.
- Twee kinderen zijn begonnen met schrijven
- Na enkele weken bleek dat een kind kon lezen; hij volgt nu taallessen in de naastgelegen klas in het speciaal onderwijs.
- Uit een evaluatie onder ouders blijkt dat kinderen na 8 maanden deel te nemen aan de pilots zelfredzamer en communicatiever zijn geworden

Bij vijf van de zes pilotscholen worden de kinderen ook daadwerkelijk op de school ingeschreven, gebruikmakend van een speciaal onderwijszorgarrangement. Daarna komt de leerplicht ontheffing voor deze kinderen te vervallen. Voor de andere kinderen geldt dat de school wel onderwijs biedt, maar het juridisch gezien nog niet aandurft om de zorgplicht van deze kinderen op zich te nemen. De gemeente zal met de school kijken wat er nodig is om wel tot een schoolinschrijving te komen.

Uitdagingen, mogelijke oplossingen en ambities voor de toekomst

We hebben veel geleerd van de leerrecht pilots in Rotterdam; zowel successen als knelpunten. Bijvoorbeeld dat er veel verschillende wetten, regels en financieringsstromen moesten worden samengebracht. Daardoor kom je bijvoorbeeld op basis van je woonplaats

wel of niet in aanmerking om mee te doen aan de leerrechtpilots. Deze knelpunten kunnen het beste landelijk worden opgelost. De samenwerkende partners pleiten dan ook bij OC&W en VWS voor het ontwikkelen van een landelijke ontschotte regeling voor deze doelgroep (kinderen die vrijgesteld zijn van de leerplicht en meestal minder dan 50% van hun tijd onderwijs kunnen volgen).

In een ontschotte regeling staan de kinderen centraal en maakt het niet uit in welke regio de leerling woont en op welke manier de onderwijszorgcombinatie wordt gefinancierd en door wie (gemeente, samenwerkingsverband passend onderwijs, ministerie van OC&W of ministerie van VWS). Bij een ontschotte regeling hoort ook een ontschotte administratie en inspectie. Tot slot zorgt een landelijke en ontschotte regeling ervoor dat meer scholen onderwijs gaan bieden aan kinderen die nu enkel KDC zorg ontvangen, waardoor de zorgplicht minder zwaar drukt op een individuele school.

Pilot scholen

In totaal hebben 58 kinderen mee gedaan aan de pilots; 43 vanuit een KDC (met een leerplichtvrijstelling 5 onder a) en 15 kinderen vanuit het speciaal onderwijs die dreigden uit te vallen.

De Schreuderschool

Jeugdhulp via OC Metronoom.

De instroomgroep wordt gedraaid door een pedagogisch medewerker van Metronoom en een leerkracht van de Schreuderschool.

Vier kinderen vanuit KDC en drie kinderen vanuit speciaal onderwijs.

Willeboerschool

Jeugdhulp via OC Cocon en KDC Bride.

Naast de pedagogisch medewerkers wordt staat ook een leerkracht van de Willeboerschool voor de groep.

Acht kinderen vanuit KDC en geen kinderen vanuit speciaal onderwijs.

Mattheusschool

Jeugdhulp via OC Myosotis.

Kinderen volgen een parttime onderwijsprogramma dat op de individuele behoefte is afgestemd.

Vijf kinderen vanuit KDC en geen kinderen vanuit speciaal onderwijs.

Van Voorthuysenschool

Jeugdhulp via KDC Ellemare.

Het KDC levert een pedagogisch medewerker en de school een leerkracht. Leerlingen maken vijf dagen per week gebruik van de ontwikkelklas. Een à twee dagen per week is er een leerkracht van school aanwezig op het KDC om individueel te werken met leerlingen en ook coaching en vier kinderen vanuit speciaal onderwijs.

Tylytschool

Jeugdhulp via KDC Lombardijen.

Leerlingen krijgen begeleiding van een leerkracht van de Tylytschool. Eén dag in de week gaat een leerkracht van school naar het KDC. Pedagogisch medewerkers worden ondersteund met observaties en consultatie om onderwijsdidactiek breder in te kunnen zetten op het KDC. Een pedagogisch medewerker gaat eenmaal per week naar de school om te observeren en adviseert vanuit de kennis van het KDC.

Acht kinderen vanuit KDC en acht kinderen vanuit speciaal onderwijs.

De Regenboog

Jeugdhulp via KDC Essenzoom.

Op KDC Essenzoom krijgt een klein groepje kinderen 3drie keer per week begeleiding. Hier is een pedagogisch medewerker van het KDC en een leerkracht van de Regenboog bij betrokken. Het gaat om drie groepjes met verschillende onderwijsbehoeften. Vanuit deze kleine start wordt bekeken wat elk kind aan kan en meer/anders nodig heeft.

14 kinderen vanuit KDC en geen kinderen vanuit speciaal onderwijs.

Meer info

Door samenwerking tussen onderwijs en zorg kan maatwerk worden geboden aan kinderen en hun ouders. Zo maken we in Rotterdam onderwijs voor deze potentiële leerlingen mogelijk, want: elk kind heeft recht op onderwijs!

Mail bij vragen naar:
jmc.nienhuis@rotterdam.nl